

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	053 Психологія /Психологія соціальної роботи
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роюоти

obrovender@snu.edu.ua	+38-095-412-15-55	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять студентів має сформуватися здатність використовувати соціально-психологічні теорії і поняття для аналізу групової динаміки, спілкування, міжособистісної та між групової взаємодії а також здатність використовувати теоретичні засади соціальної роботи для вдосконалення стосунків держави та різних груп населення

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: основні поняття і категорії соціальної психології; основні соціально-психологічні підходи до аналізу особистості, Я–концепції та міжособистісних відносин; основні соціально-психологічні підходи до аналізу груп та міжгрупової взаємодії. отримати інформацію та опанувати практичні навички щодо особливостей використання соціально-психологічних методів дослідження

Вміти: вміти в умовах виробничої діяльності відслідковувати загальні та локальні зміни в масовій свідомості; проводити спостереження за психологічним станом окремих груп та верств населення; здійснювати соціально-психологічне забезпечення вирішення групових конфліктів, аналізувати явища повсякденного життя з позицій соціальної

Передумови до початку вивчення: психології, використовувати отриманні знання в інших навчальних дисциплінах, що передбачені планом підготовки Майбутні фахівці соціальної сфери зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Психологія соціальної роботи» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: Теорія і практика соціальної роботи

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни ознайомлення студентів з роботами вітчизняних та закордонних соціальних психологів; засвоєння теоретичних основ соціальної психології; систематизація фундаментальних знань і аналіз головних тенденцій сучасних досліджень в галузі соціальної психології; знайомство з головними принципами, методами і методиками соціально-психологічних досліджень; знайомство студентів з прикладними аспектами соціальної психології. Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК09. Навички міжособистісної взаємодії

СК01. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

СК02. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК03. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

СК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

РН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

РН12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Загальна характеристика соціальної психології як галузі психологічних знань Теоретичні напрямки зарубіжної соціальної психології	Денна 2/0/2 Заочна 0,5/0./0,5	Предмет соціальної психології Місце соціальної психології серед інших наук та структура соціальної психології Історія розвитку соціальної психології Методологія та методи соціально-психологічного дослідження Основні напрямки зарубіжної соціальної психології Біхевіористичний напрямок в соціальній психології Когнітивний напрямок в соціальній психології Психоаналіз в соціальній психології Інтеракціонізм в соціальній психології	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Загальна характеристика процесу спілкування Спілкування й міжособистісні стосунки	Денна 2/0/2 Заочна 0,5/0./0,5	Комунікативний аспект спілкування Інтерактивний аспект спілкування Перцептивний аспект спілкування Місце спілкування в системі суспільних і міжособистісних відносин Міжособистісна атракція Методи психологічного дослідження міжособистісних стосунків	Індивідуальні завдання. Обговорення
3	Проблема особистості в соціальній психології Соціалізація особистості	Денна 2/0/2 Заочна 0/0./0	Особистість як предмет дослідження в соціології і психології Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості Поняття та стадії соціалізації особистості Механізми соціалізації Порушення соціалізації особистості	Обговорення Питання
4	Соціальна ідентичність особистості й формування Я-Концепції Соціальні норми й цінності	Денна 2/0/2 Заочна 0/0./0	Психоаналітичні витoki проблеми соціальної ідентичності Самосвідомість і Я-Концепція особистості Формування Я-Концепції Проблема детермінації соціальної поведінки особистості Соціальні норми Соціальні цінності	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Соціально-психологічні властивості особистості Соціальні установки особистості	Денна 2/0/2 Заочна 0,5/./0,5	Методологічні основи визначення соціально-психологічних властивостей особистості Види соціально-психологічних властивостей Соціальний інтелект та соціальна компетентність Поняття соціальної установки та її структура Ієрархічна структура диспозицій особистості (концепція В.Я.Ядова) Формування та зміна соціальних установок	Обговорення Питання
6	Загальна характеристик а соціальної психології груп	Денна 2/0/2 Заочна 0/0./0	Поняття та історія вивчення груп Соціально-психологічні характеристики групи Класифікація груп Поняття малої групи та її меж Рольові позиції в групі.	Обговорення Питання

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	Соціальна психологія малих груп		Динаміка групових процесів	
7	Лідерство і керівництво в малих групах Великі соціальні групи	Денна 2/0/2 Заочна 0,5/0./0,5	Соціальна влада в групі Феномен лідерства та основні підходи до його вивчення Види лідерства в малих групах Зміст і структура психології великої соціальної групи Дослідження психології великих груп Загальна характеристика і типи стихійних груп Маніпуляція свідомістю і поведінкою людей в натовпі	Обговорення Питання

Рекомендована література

Основна література:

1. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія.- К.:Либідь,1995.-304с
2. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика.- К.:Ельга, НікаЦентр, 2004.-400 с
3. Ліфарева Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - 240 с.
4. Орбан-Лембрік, Л.Е. Соціальна психологія [Текст] / Л.Е.Орбан-Лембрік. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с
5. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / О.А.Донченко, Н.В., Хазратова та ін. За ред.М.М.Слюсаревського. М. Київ, Міленіум, 2008. —495 с.
6. Орбан-Лембрік Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. - К.:Академвидав, 2005.- 448с.
7. Філоненко М. Психологія спілкування: Навчальний посібник / К. : Центр учбової літератури, 2008.- 224 с

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Закон України. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режимдоступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. —Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Прозатвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.

7. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
9. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Ліфарева Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - 240 с.
2. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / О.А.Донченко, Н.В., Хазратова та ін. За ред. М.М. Слюсаревського. М. Київ, Міленіум, 2008. —495 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. - К.:Академвидав, 2005.- 448с.
4. Філоненко М. Психологія спілкування: Навчальний посібник / К. : Центр учбової літератури, 2008.- 224

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Практичні заняття	28
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.